

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 20 грудня 2016 року № 27–5

м. Київ

про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Використання коштів Міністерством соціальної політики України за КПКВК 2501090 «Створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту» у 2015–2016 роках здійснювалось неефективно через відсутність затверджених пріоритетів інформатизації органів соціального захисту населення, визначених критеріїв її побудови.

Недостатність обсягів бюджетних призначень на інформатизацію соціальної сфери та відволікання коштів бюджетної програми на інші її напрями призвело до неспроможності Мінсоцполітики забезпечити створення протягом періоду, що досліджувався, ефективної автоматизованої системи надання соціальних послуг населенню.

Кабінетом Міністрів України під час розроблення проектів законів про державний бюджет на 2015 і 2016 роки не було враховано актуальності запровадження сучасного програмно-технічного забезпечення у соціальній сфері, як наслідок, передбачені законом про Державний бюджет України на 2015 рік бюджетні призначення за цією програмою протягом бюджетного року

скорочені вдвічі – з 112 млн грн до 57,2 млн грн, а на 2016 рік затверджені в обсязі всього 3,8 млн гривень.

Мінсоцполітики як головний розпорядник коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2501090 не забезпечило належного управління фінансовими ресурсами, що призвело до використання 3658,5 тис. грн – не за цільовим призначенням, 50385 тис. грн – з порушенням законодавства, 515,4 тис. грн – неефективно.

2. Використання коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2501090 здійснювалось в умовах недосконалої нормативно-правової бази. Механізм спрямування бюджетних коштів, встановлений Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті на зазначені цілі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.02.2012 № 154, не містить положень щодо особливостей бюджетної програми в частині закупівлі обладнання, зокрема, щодо механізму визначення потреби в закупівлі обладнання, порядку розподілу бюджетних коштів на зазначені цілі, критеріїв відбору проектів інформатизації.

3. Мінсоцполітики не забезпечено контролю за виконанням розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня за КПКВК 2501090 вимог статті 48 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 2456 щодо погодження проектів інформатизації з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації та відповідної координації робіт у сфері інформатизації.

3.1. У порушення пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 04.02.1998 № 121 «Про затвердження переліку обов'язкових етапів робіт під час проектування, впровадження та експлуатації засобів інформатизації» у 2015 році бюджетне фінансування проектів для цілей інформатизації на загальну суму 42366,2 тис. грн здійснювалося без виконання обов'язкових етапів робіт і за відсутності позитивної експертизи, що здійснюється Державним агентством з питань електронного урядування.

Проекти інформатизації органів соціального захисту на загальну суму 42366,2 тис. грн у порушення статті 2 Закону України від 04.02.1998 № 74/98–ВР «Про Національну програму інформатизації» не виконувались як складові частини Національної програми інформатизації.

У 2015 році лише 11 з 667 (1,7 відс.) місцевих управлінь з питань соціального захисту населення надавали Державному агентству з питань електронного урядування України техніко-економічні обґрунтування щодо необхідності проведення закупівлі комп'ютерного обладнання, а також проекти договорів на погодження на загальну суму 2392,1 тис. грн, що становить усього 5,4 відс. загальної суми закупівлі.

3.2. У порушення вимог статті 9 Закону України від 05.07.1994 № 80/94 «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», пункту 4 Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 № 373, Мінсоцполітики як власником Єдиної інформаційно-аналітичної системи

«Діти» і системи Централізований банк даних з проблем інвалідності не забезпечено належного захисту інформації та програмного забезпечення.

Введення на всіх рівнях інформації до Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» з 02.07.2016 здійснювалося за відсутності комплексної системи захисту інформації та атестата відповідності, а ведення Централізованого банку даних з проблем інвалідності – за відсутності експертного висновку за результатами державної експертизи комплексної системи захисту інформації, яка за 10 років існування банку не була створена.

4. Формування бюджетної програми за КПКВК 2501090 «Створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту» за окремими напрямами не відповідало її суті або взагалі не стосувалося цілей інформатизації, при цьому програма містила напрями, які повинні здійснюватись у межах коштів, передбачених на керівництво та управління у сфері соціальної політики. Некоректно сформульовано мету бюджетної програми, яка містила такі різнопланові напрями, як виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків та підтримка програмно-технічних засобів системи соціального захисту, при цьому метою не передбачено використання коштів на закупівлю обладнання для організації додаткових робочих місць у місцевих управліннях соціального захисту населення.

4.1. Мінсоцполітики з дев'яти напрямів бюджетної програми за п'ятьма у 2015 році (9847,7 тис. грн, або 17,2 відс. запланованих) та сімома у 2016 році (1565 тис. грн, або 41,3 відс.) планувало і здійснювало видатки, які не відносяться до видатків з інформатизації органів соціального захисту, інформаційно-методичного забезпечення (видатки на придбання паперу, конвертів; оплату послуг з поштових відправлень; поточний ремонт і технічне обслуговування комп'ютерів, копіювально-розмножувальної техніки установ Міністерства).

Видатки у 2015 році на розвиток, удосконалення та супроводження (доопрацювання) системи Централізованого банку даних з проблем інвалідності у сумі 4155,6 тис. грн у порушення пункту 11 Положення про Централізований банк даних з проблем інвалідності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 121, Мінсоцполітики здійснювало за КПКВК 2501090, а не в межах бюджетних призначень, передбачених на утримання органів виконавчої влади.

4.2. Паспорти бюджетної програми у 2015 – 2016 роках і зміни до паспорта на 2015 рік за КПКВК 2501090 затверджувались спільними наказами Мінсоцполітики та Мінфіну з порушенням термінів, визначених частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пунктом 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098, що згідно з пунктом 17 статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

4.3. У порушення вимог статті 22 Бюджетного кодексу України та наказу Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми» у 2015 році Мінсоцполітики не забезпечено підтвердження результативного показника якості «Рівень забезпечення удосконалення системи Централізованого банку даних з проблем інвалідності» офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

4.4. Внесення Мінсоцполітики до звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 2501090 за 2015 рік недостовірних даних стосовно використання коштів за напрямками щодо оплати послуг з поточного ремонту та технічного обслуговування комп'ютерів і установа, обслуговування, супроводження, ведення та адміністрування програмного забезпечення відповідно до статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

5. Мінсоцполітики не забезпечило належного управління та контролю за використанням розпорядниками нижчого рівня бюджетних коштів на закупівлю обладнання для організації в місцевих управліннях соціального захисту населення додаткових робочих місць згідно з напрямом бюджетної програми.

5.1. Через відсутність бюджетного планування, обґрунтованих розрахунків щодо закупівлі органами соціального захисту населення обладнання виникали системні організаційні прорахунки на всіх рівнях управління коштами. Аналіз стану технічних ресурсів для проведення закупівлі обладнання на зазначені вище цілі Мінсоцполітики не здійснювало, потреба і необхідність у закупівлі обладнання не визначалась, як і вплив спрямування у 2015 році бюджетних коштів на досягнення результату реалізації бюджетної програми.

5.2. Виконання бюджетної програми за КПКВК 2501090 у частині закупівлі обладнання здійснювалось із значними організаційними недоліками як з боку Мінсоцполітики, так і безпосередньо органів соціального захисту населення. Не забезпечено координації та належного методичного супроводу органів соціального захисту населення щодо виконання заходів інформатизації.

Виділені та розподілені Міністерством у 2015 році асигнування в обсязі 44,8 млн грн для закупівлі обладнання органами соціального захисту населення використовувались за відсутності належного контролю, координації і методичного супроводу з боку головного розпорядника коштів.

Мінсоцполітики не визначено критеріїв відбору об'єктів закупівлі для забезпечення ефективного функціонування єдиної інформаційної системи соціальної сфери. Замість закупівлі обладнання для організації додаткових робочих місць у місцевих управліннях соціального захисту населення, бюджетні кошти фактично використані на заміну застарілого комп'ютерного обладнання.

Відсутність організаційного забезпечення та контролю з боку Мінсоцполітики, необґрунтовані управлінські рішення органів соціального

захисту населення призвели до використання окремими розпорядниками коштів нижчого рівня Дніпропетровської, Київської, Львівської областей і м. Києва бюджетних коштів у загальній сумі 3658,5 тис. грн на цілі, що не відповідають напряму, визначеному в паспорті бюджетної програми за КПКВК 2501090, тобто кошти використані не за цільовим призначенням, що згідно із статтею 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

6. Закупівля Мінсоцполітики у 2015 році офісного паперу у ТОВ «Український папір» за бюджетною програмою за КПКВК 2501090 на суму 99,8 тис. грн і за КПКВК 2501010 «Керівництво та управління у сфері соціальної політики» на суму 80 тис. грн. здійснювалась без застосування принципу конкурентності, визначеного статтею 3 Закону України від 10.04.2015 № 1197 «Про здійснення державних закупівель».

7. Мінсоцполітики як головним розпорядником коштів, органами соціального захисту населення усіх рівнів не забезпечено належного внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету на закупівлю обладнання за КПКВК 2501090. Внутрішній аудит оцінки ефективності, планування і виконання бюджетної програми протягом 2015–2016 років Мінсоцполітики не здійснювався.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати з метою підвищення ефективності управління соціальною сферою вжити заходів щодо належного фінансового забезпечення створення та ефективного функціонування єдиного інформаційного середовища соціальної сфери.

4. Міністерству фінансів України спільно з Міністерством соціальної політики України при формуванні бюджетної програми за КПКВК 2501090 на наступні періоди враховувати пріоритетні напрями інформатизації у сфері соціального захисту населення.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству соціальної політики України для усунення виявлених порушень і рекомендувати вжити заходів щодо:

– розроблення та впровадження концепції створення і функціонування єдиного інформаційного середовища соціальної сфери, визначивши етапи, критерії її побудови та пріоритетні напрями інформатизації, джерела фінансування тощо;

– забезпечення дотримання вимог статті 9 Закону України від 05.07.1994 № 80/94 «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», пункту 4 Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 № 373, щодо захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах;

– припинення практики планування та здійснення видатків за КПКВК 2501090, які не властиві цілям інформатизації системи соціального захисту населення;

– забезпечення дотримання вимог частини восьмої статті 20 Бюджетного кодексу України і пункту 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098, щодо строків затвердження паспортів бюджетної програми за КПКВК 2501090 і змін до них;

– забезпечення дотримання вимог статті 22 Бюджетного кодексу України та наказу Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми» щодо підтвердження результативних показників бюджетної програми офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, запровадження форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку для збору такої інформації;

– забезпечення створення та ефективного функціонування системи внутрішнього контролю з метою удосконалення системи управління; запобігання фактам незаконного, неефективного і нерезультативного використання бюджетних коштів та забезпечення ефективної і продуктивної діяльності структурного підрозділу внутрішнього аудиту.

6. Доручити Мінсоцполітики у встановлений законодавством термін провести службове розслідування виявлених фактів порушень вимог чинного законодавства. Результати службового розслідування та їх матеріали, а також інформацію про вжиті заходи надіслати Рахунковій палаті до 01.02.2017.

7. Поінформувати правоохоронні органи про факти порушень, які мають ознаки нецільового використання коштів, після проведення Мінсоцполітики службового розслідування.

8. Оприлюднити рішення та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати з урахуванням вимог Закону України «Про Рахункову палату» та Закону України «Про доступ до публічної інформації».

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В.І.